Aşa-zisele „vindecări prin rugăciune"

Aşa-zisele „vindecări prin rugăciune"

Cine nu a auzit discuţii despre aşa-zisele „vindecări prin rugăciune"? Acestea sînt o tematică de discuţii aproape de nesecat. Constatăm însă că acest cuvînt nici nu-l găsim în Sfînta Scriptură. Vrem să atenţionăm că este un pericol ca prin expresii care nu sînt după (sau în) Biblie să se nască gînduri care nu sînt potrivite gîndului lui Dumnezeu.

Aşa se pare că stau lucrurile şi cu vindecarea prin rugăciune. Mereu se aude întrebarea: „Nu poate oare astăzi Dumnezeu să mai facă minuni"? Ca răspuns vreau să amintesc o întîmplare care s-a petrecut recent într-o familie din Germania. La o mamă tînără cu mai mulţi copii s-a constatat cancer. Au urmat multe consultaţii şi analize al căror rezultat a fost: cancer într-un stadiu foarte avansat. Pentru operaţia care promitea puţin succes de reuşită, femeia creştină a fost trimisă într-o clinică universitară dintr-un oraş îndepărtat. Ea era complet liniştită, cu încredere în Domnul ei. Soţul şi familia însă se rugau cu stăruinţă neîncetat şi cu mare credinţă pentru sănătatea ei. La scurt timp după internarea în spitalul universitar, profesorul i-a comunicat că analizele făcute recent nu mai arată semne de cancer. Medicii au stat în faţa unei dileme. Femeia a ştiut şi a mărturisit că aici a intervenit Dumnezeu. Ea s-a întors sănătoasă acasă şi astăzi este în mijlocul familiei ei. Mulţumim lui Dumnezeu că şi astăzi mai face minuni. Putem oare ca din această realitate să tragem concluzia că există un dar de vindecare prin rugăciune? Vrem să lăsăm ca şi în această direcţie să vorbească Sfînta Scriptură.

Argumentele aşa-ziselor „vindecări prin rugăciune"

Aproape mereu aceleaşi argumente sînt citate pentru aşa-zisele „vindecări prin rugăciune." În primul rînd se spune că cel credincios nu trebuie să fie bolnav, deoarece vindecarea este inclusă în mîntuire. Pentru aceasta se citează adeseori Isaia 53.4-5. Aceste versete sînt citate parţial în Matei 8.17 şi 1 Petru 2.24. în Matei 8, Domnul a vindecat pe toţi cei care sufereau „ca să se împlinească ceea ce a vorbit profetul Isaia care spune: ..."

În viaţa Sa. Domnul Isus Se făcea una cu poporul Său pămîntesc Israel şi cu suferinţele lui. Însă acesta nu este sensul adînc, adevărat al prorociei lui Isaia. Cuvîntul „ca să fie" (greceşte „hopos") arată mereu în Evanghelia după Matei că cele intîmplate se află în cadrul prorociei citate, însă nu în sensul complet şi unic al ci (compară Evanghelia după Matei 2.23), ci în contrast cu expresia „în vederea" care este folosită atunci cînd prorocirea într-adevăr s-a adeverit (compară Matei 1.22; 2.15; 4.14; 21.4).

Sensul adevărat al prorociei lui Isaia ne este explicat în 1 Petru 2.24: „El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe lemn, pentru ca noi, fiind morţi faţă de păcate, să trăim pentru dreptate; prin rănile Lui aţi fost vindecaţi." Aici Cuvîntul lui Dumnezeu, în Noul Testament ne spune că vindecarea nu se înţelege trupeşte, ci duhovniceşte. Este vorba aşadar de păcatele noastre. Mileniul va aduce împlinirea textuală (fizică).

În al doilea rînd se citează adesea Evrei 13.8: „Isus Hristos este acelaşi ieri şi azi şi în veci." Aceste cuvinte se explică, parcă ar însemna că nu este sfârşit de minuni şi semne. După acest citat înseamnă că Marcu 16.18 şi Ioan 14.12 au valabilitate întotdeauna şi pentru fiecare. Se poate spune: Domnul Isus a iertat păcatele în trecut şi le iartă în prezent. Dar le iartă şi în veşnicie? Aceasta ar fi consecinţa logică, dacă am explica versetul acesta aşa. Dar vedem cît de periculoase sînt argumentele superficiale. Da, Domnul este mereu acelaşi, dar lucrează El oare mereu în acelaşi mod? Lucrările lui Dumnezeu sînt oare aceleaşi în Vechiul Testament ca şi în Noul Testament? Timpul harului este oare asemănător cu timpul împărăţiei de o mie de ani? Şi este oare începutul şi sfîrşitul Ekklesiei (Adunării) lui Dumnezeu în unitate şi putere. În toate domeniile de comparat cu timpul de astăzi în care vedem în creştinism dezbinare şi declin duhovnicesc? La „vorbirea în limbi" am văzut deja despre particularităţile vremii de început a Ekklesiei.

În al treilea rînd se spune, bazîndu-se pe Cuvîntul lui Dumnezeu: Dumnezeu ascultă rugăciunea credinţei chiar dacă este vorba de vindecare de bolnavi (compară Ioan 14.13: 1 Ioan 5.14; Iacov 5.15). Da. Dumnezeu ascultă rugăciunile copiilor Lui. Din Cuvîntul lui Dumnezeu şi din practica noastră ştim însă că Dumnezeu nu ascultă toate rugăciunile noastre. Rugăciunea lui Ezechia cel bolnav a fost ascultată şi el s-a făcut sănătos (Isaia 38.1-5). Rugăciunea lui David pentru copilul său avut în adulter cu Bat-Şcba nu a fost ascultată (2 Samuel 12.15-18). Dumnezeu răspunde la fiecare rugăciune, însă aceasta nu este acelaşi lucru cu ascultarea. Adesea nu ştim ce şi cum să cerem şi cîteodată cerem lucruri rele sau chiar lucruri care contrazic Cuvîntul lui Dumnezeu. Pe acestea, Dumnezeu nu le poate asculta pentru binecuvîntarea noastră. Versetele des citate din Ioan 14.13-14 şi 1 Ioan 5.14 vorbesc de rugăciunea în Numele Domnului Isus şi după voia lui Dumnezeu. În Matei 18.19 mai găsim rugăciunea a doi care se învoiesc să ceară un lucru. În toate cele trei cazuri ascultarea rugăciunii este spusă dinainte ca fiind sigură.

Cum stă problema în realitate? Ajunge ca să spunem în rugăciune: „Cerem acest lucru în Numele lui Isus" ca să fim ascultaţi? Sau care sînt cuvintele prin care am putea veni la Tatăl în puterea şi părtăşia Domnului nostru? Se poate spune acest lucru la fiecare rugăciune pentru bolnav?

În Ioan 15.7 ascultarea rugăciunilor noastre se face în dependenţă de rămînerea în El şi de rămînerea cuvintelor Lui în noi. Aceasta înseamnă să trăim în părtăşie cu gîndul şi voia Domnului, să cunoaştem Cuvîntul Său şi să umblăm după el. Aceasta este o măsură foarte mare pentru viaţa noastră şi pentru ascultarea rugăciunilor noastre. Putem spune mereu că şi noi corespundem acestei măsuri?

În Matei 18.17 avem referiri la mustrare în biserică. Să nu trecem cu vederea peste acest adevăr. Altfel doi creştini ar putea mereu să se unească într-o problemă şi să se roage împreună pentru ea şi întotdeauna ei să nu fie ascultaţi, chiar dacă cererile lor sînt corecte.

În Matei 21.22 şi Marcu 11.24 nu este nici o condiţie în afară de credinţa celui ce se roagă. Această credinţă trebuie să aibă o temelie puternică. Noi credem în Dumnezeu, în lucrarea Domnului Isus de pe Golgota şi în mîntuirea noastră veşnică, nu fiindcă ne-a pătruns o convingere oarecare, ci fiindcă stăm pe temelia tare a Cuvîntului lui Dumnezeu descoperit! Ca să ne rugăm fără îndoială avem nevoie de o temelie biblică pentru credinţa noastră.

Vindecări de bolnavi de către Domnul Isus

Cele mai multe întîmplări despre vindecări de bolnavi din Biblie le găsim în Evanghelii, în care ne este descrisă viaţa şi moartea Domnului şi Mîntuitorului nostru. Începînd cu vindecarea fiului unui funcţionar al împăratului din Ioan 4 pînă la vindecarea celor doi orbi (Matei 20, Marcu 10, Luca 18), găsim descrisă vindecarea a 32 de persoane. În afară de acestea. Domnul Isus a mai vindecat o mulţime de oameni a căror istorie ne este descrisă separat (compară Evanghelia după Matei 8.16; 14.34; 15.29).

Dumnezeu era în Persoana Fiului Său devenit om pentru poporul Său Israel şi într-o lume bîntuită de păcat şi de urmările lui. Unde a umblat Isus au fost înviaţi morţi, bolnavii s-au făcut sănătoşi, săracilor le-a dat de mîncare şi păcătoşii au fost aduşi la credinţa vie. „Puterea Domnului era prezentă pentru a-i vindeca" (Luca 5.17). ..Şi tot poporul căuta să se atingă de El. pentru că din El ieşea o putere care-i vindeca pe toţi" (Luca 6.19). Această putere a lui Dumnezeu este un semn de recunoaştere semnificativ al activităţii Domnului. Cînd o femeie cu scurgere de sînge a atins cu credinţă poala hainei lui Isus ca să fie vindecată, El a întrebat: „S-a atins cineva de Mine, căci am simţit că a ieşit din Mine o putere" (Luca 8.46).

Mai tîrziu, în Faptele Apostolilor, din mărturia ucenicilor mereu iese în evidenţă că Domnul a fost un om „adeverit de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele şi lucrările pline de putere pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru" (2.22) şi că „Dumnezeu a uns cu Duhul Sfînt şi cu putere pe Isus din Nazaret, care umbla din loc în loc, făcînd bine şi vindecînd pe toţi cei care erau înrobiţi puterii Diavolului; căci Dumnezeu era cu El" (10.38).

Descoperirea puterii lui Dumnezeu a fost un semn de recunoaştere a lui Hristos în timpul umblării Sale pe pămînt, căci în El, Dumnezeu la sfîrşitul acestor zile ne-a vorbit nouă. Aici căutăm să ne ocupăm numai de vindecarea bolnavilor prin El. Cît de clar a reieşit prin aceasta că Domnul era trimis de Dumnezeu! În cele mai multe cazuri era numai voia Domnului, care era activ cînd oamenii veneau la El pentru a fi vindecaţi (Marcu 1.25; 3.20; 5.1; 9.14; Luca 5.12; 17.11; Matei 9.27; Marcu 8.22; 10.46).

Dar atunci cînd bolnavii, în credinţa lor căutau mai mult decît eliberarea de suferinţele trupeşti, în text nu găsim cuvinte care sînt folosite obişnuit pentru „vindecare" (greceşte „iaomai" şi „therapeuo"), ci un cuvînt care înseamnă „scăpare" sau „mîntuire" (greceşte „sozo"). Acest cuvînt este folosit şi în epistole pentru a arăta mîntuirea sufletelor.

Cînd femeia cu scurgere de sînge L-a atins prin credinţă pe Domnul Isus şi a fost vindecată, a căzut înaintea Lui şi a spus poporului ce s-a întîmplat. Atunci Domnul a spus: „îndrăzneşte, fiică, credinţa ta te-a vindecat (sau mîntuit); du-te în pace." Tot aşa scrie şi despre cel demonizat că a fost vindecat. După ce Domnul i-a spus să meargă acasă şi să povestească cît de mult a făcut Dumnezeu pentru el, a plecat şi a vestit prin toată cetatea tot cc-i făcuse Isus (Luca 8.36-39). Despre Bartimeu cel orb de asemenea citim că după vindecare Domnul îi spune: „Du-te! Credinţa ta te-a mîntuit. Îndată orbul şi-a căpătat vederea şi a mers după Isus" (Marcu 10.52).

În aceste cazuri deosebite este clar de recunoscut că, credinţa celor vindecaţi a fost îndreptată nu numai spre vindecarea trupească, ci că pe baza acestei credinţe a lor au primit şi vindecarea. Credinţa lor era în primul rînd nu pentru sănătatea trupului, ci era credinţa unor oameni care ştiau că erau pierduţi fără Hristos.

Darurile de vindecare biblice

Cum am văzut deja la tratarea aşa-zisei „vorbiri în limbi", Domnul înălţat şi slăvit a dat alor Săi felurite daruri ale harului. Nu toate aveau ca ţintă răspîndirea Evanghelici şi zidirea credincioşilor, ci unele din ele trebuiau, ca daruri de semne deosebite, să facă să lumineze puterea şi slava lui Dumnezeu. Aceasta este valabil în mod deosebit pentru darurile harului de vindecare. Şi Domnul le aminteşte în Marcu 16.17-18: „Iată semnele care vor însoţi pe cei care vor crede ...".

Cînd Petru şi Ioan au vindecat în templu pe un olog, cei mai mari ai poporului trebuiau să recunoască aceasta ca o minune vădită (Faptele Apostolilor 4.16: 4.30: 8.6). În Faptele Apostolilor 5.15-16. de la Petru pleacă aceeaşi putere ca de la Isus Hristos, ..aşa că scoteau pe bolnavi chiar pe străzi ...".

Asemănător se spune şi despre Pavel în Faptele Apostolilor 19.11-12: „Şi Dumnezeu făcea minuni nemaipomenite prin mîinile lui Pavel ...". Nu este aceasta o dovadă (adeverire) a cuvintelor Domnului din Ioan 14.12: „Cine crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu, ba încă va face altele şi mai mari decît acestea, pentru că Eu mă duc la Tatăl"? Despre Domnul nu citim nicăieri că prin umbra Lui sau prin hainele Sale s-au vindecat bolnavi.

Din aceste locuri şi din altele din Faptele Apostolilor reiese în primul rînd clar că vindecarea bolnavilor se reducea numai la arătarea puterii lui Dumnezeu care era activă în apostoli potrivit promisiunilor Domnului.

De o credinţă puternică la un bolnav citim numai într-un singur loc, şi anume Faptele Apostolilor 14.9. Cînd Pavel a văzut că ologul din Listra avea credinţa de a fi mîntuit, el a zis cu glas tare: „Scoală-te drept în picioare." Aici se pare că omul acela a venit şi la credinţă, aşa cum am văzut mai sus. În al doilea rînd, din aceste locuri reiese că cei vindecaţi erau necredincioşi şi nu erau dintre cei mîntuiţi (vezi Faptele Apostolilor 4.30; 8.6-7: 9.33-35; 28.8-9).

Peste aceste două semne de recunoaştere se trece cu vederea de către cei care se ocupă cu vindecarea prin rugăciune în zilele noastre. Vindecările au loc de cele mai multe ori la credincioşii de la care se aşteaptă o credinţă mare în vindecare. Puterea stă aşadar nu în cel care vindecă, ci în cel care este bolnav! Dacă vindecarea nu reuşeşte, atunci cel bolnav este vinovat, fiindcă nu a avut destulă credinţă.

În această legătură ne mai amintim că în Noul Testament scrie de cel puţin cinci credincioşi care erau bolnavi, dar nu au fost vindecaţi nici de Domnul Isus şi nici de apostoli.

Lazăr: „Lazăr cel bolnav era fratele ei ..." învierea lui de către Domnul nu a schimbat nimic din realitatea că s-a îmbolnăvit. Această boală era spre slava lui Dumnezeu (Ioan 11.4).

Epafrodit: „Căci dorea mult să vă vadă pe toţi şi era foarte mîhnit, pentru că aflaserăţi că a fost bolnav. Într-adevăr, a fost bolnav şi foarte aproape de moarte, dar Dumnezeu a avut milă de el ..." (Filipeni 2.26-30). Pavel nu a văzut ca ceva de la sine înţeles ca să-l vindece pe acest slujitor.

Trofim: „Pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet." Nici el nu a fost vindecat de către Pavel.

Timotei: „Să nu bei numai apă, ci să foloseşti şi puţin vin, din cauza stomacului tău şi a deselor tale îmbolnăviri" (1 Timotei 5.23). Nu putea oare Pavel să-1 vindece pe acest slujitor credincios?

Dorca: „În vremea aceea s-a îmbolnăvit şi a murit." Mai tîrziu a fost înviată de Petru, dar a rămas realitatea că ea s-a îmbolnăvit şi a murit.

Aceste cazuri de boli la credincioşi dovedesc că darurile harului de vindecare au fost semne prin care a fost descoperită puterea lui Dumnezeu la cei necredincioşi. Credinciosul se ştie în mîna Dumnezeului şi Tatălui său.

Să ne ocupăm acum de singura scrisoare în care se vorbeşte de darurile harului de vindecare. Ca şi vorbirea în limbi, tot aşa şi darul vindecării este amintit numai în prima epistolă către Corinteni, şi anume în capitolul 12:9,28 şi 30. Mereu este vorba numai de darurile harului de vindecare, la plural, parcă nu ar fi vorba de o capacitate continuă, ci este vorba doar de daruri date de la caz la caz. La fel ca şi despre celelalte daruri, se spune şi despre acesta la sfîrşitul capitolului: „Toţi au daruri de vindecări?" Răspunsul este şi aici: Nu. Erau dovezi deosebite ale puterii lui Dumnezeu, pe care nu fiecare credincios le poseda.

Şi pentru aceste semne de vindecare sînt valabile cele spuse în Evrei 2.4: „în timp ce Dumnezeu întărea mărturia lor cu semne, puteri şi felurite minuni şi cu darurile Duhului Sfînt împărţite după voia Sa". Domnul a promis apostolilor că vor face lucruri mari. Aşa cum am văzut în Faptele Apostolilor, promisiunile Lui s-au dovedit textual. După ce Cuvîntul lui Dumnezeu a fost întregit (Coloseni 1.25), lucrarea lui Dumnezeu sub formă de semne puternice nu a mai fost neapărat necesară.

Rugăciune şi vindecare în Iacov 5.14-16

Un text biblic des citat este Iacov 5.14-16: „Este vreunul printre voi bolnav? Să cheme pe bătrînii adunării şi ci să se roage pentru el, ungîndu-1 cu untdelemn, în Numele Domnului. Rugăciunea credinţei va vindeca pe cel bolnav şi Domnul îl va ridica; şi dacă a făcut păcate îi vor fi iertate." Punctul esenţial aici este pe cel bolnav. El stă la mijloc şi de la el pleacă toate. Aici nu putem vorbi de o minune, adică o influenţă directă a puterii lui Dumnezeu. În afară de aceasta să nu uităm că această scrisoare este scrisă într-o perioadă de trecere, chiar la începutul Bisericii (Adunării), şi anume către cele 12 seminţii ale lui Israel în care se aflau mulţi credincioşi creştini. La iudei erau bătrîni ai adunării (Exod 24.9) şi în prima perioadă a Bisericii au fost rînduiţi bătrîni de către apostoli în diferite locuri (vezi Faptele Apostolilor 14.23: Tit 1.5). Astăzi nu mai are nimeni autoritate pentru acest lucru. în sensul acesta, cum scrie în Iacov, nu mai pot fi chemaţi bătrînii de către un bolnav. Putem totuşi să chemăm pe unii fraţi credincioşi plini de credinţă, care fac şi astăzi slujba de bătrîni, să se roage pentru noi.

În continuare este scris că bătrînii (presbiterii) să-1 ungă cu untdelemn. Untdelemnul a fost folosit în antichitate în medicină. În Marcu 6.13 ucenicii ungeau pe mulţi bolnavi cu untdelemn şi ii vindecau. Samariteanul, în Luca 10.34, turna untdelemn (un fel de alifie) şi vin (material pentru dezinfectare) pe rănile celui lovit de tîlhari.

Isaia se plînge în vorbire figurată că rănile poporului nu au fost alinate cu untdelemn (vezi Isaia 1.6). Aici. untdelemnul nu are însemnătate figurativă (ca semn al Duhului Sfînt) şi nici atît însemnătatea sacramentală a ultimei ungeri. Cuvîntul grecesc „aleipho" întrebuinţat aici se foloseşte în Noul Testament numai pentru ungeri exterioare trupeşti, pe cînd un alt cuvînt „chrio" se foloseşte pentru ungerea din partea lui Dumnezeu.

Iacov spune aşadar simplu, să fie folosit untdelemnul (care de obicei era folosit ca material de bază pentru un amestec cu diferite plante medicinale) şi să se roage. Aici în nici un caz nu se învaţă ca să renunţăm la ştiinţa medicală şi să ne încredem în „vindecarea prin rugăciune", ci tocmai contrariul. Însă cunoştinţele medicale care indirect sînt şi ele un dar de la Dumnezeu, să nu fie folosite fără rugăciune către Dumnezeu.

Atunci Iacov arată că rugăciunea credinţei îl va vindeca (mîntui) pe cel bolnav şi Domnul îl va îndrepta (însănătoşi) şi dacă a făcut păcate îi vor fi iertate. În afară de aceasta îi mai îndeamnă pe cei bolnavi să-şi mărturisească păcatele şi le spune la toţi să se roage unii pentru alţii ca să fie vindecaţi. El vede o legătură între păcat şi boală. Cuvîntul „vindecă" arată că nu se potriveşte pentru fiecare boală. Există boli de origine organică şi boli care provin din cauza unor păcate pentru care Dumnezeu mustră pe ai Săi. Cînd pacientul (bolnavul) vorbea cu presbiterii despre boala lui, trebuia luat în considerare şi faptul că motivul bolii putea să fie un păcat.

Dacă într-adevăr lucrurile stăteau aşa, atunci păcatele trebuiau mărturisite. Aceasta nu trebuia să fie făcută în public, dar în orice caz înaintea persoanelor faţă de care s-a păcătuit.

Un exemplu deosebit de clar că bolile pot fi o urmare a unor păcate oarecare găsim în 1 Corinteni 11.30. în Biserica din Corint, unii fraţi şi surori mîncau şi beau judecata lor proprie, fiindcă ei la Masa Domnului nu vedeau în pîine şi vin Trupul Domnului. Din pricina aceasta între ei erau mulţi neputincioşi şi bolnavi şi mulţi erau chiar adormiţi (morţi).

Dacă ieşea clar la lumină că motivul bolii erau anumite păcate, atunci o mărturisire şi o rugăciune statornică puteau să-1 vindece pe cel bolnav, fiindcă mai întîi a fost îndepărtată cauza bolii potrivit voii lui Dumnezeu. Acest principiu este valabil şi astăzi. Unele boli, mai ales suferinţe sufleteşti se trag de la păcate necurăţate. Aici credinciosului nu-i ajută nici o psihiatrie şi psihologie, ci numai o mărturisire potrivită în faţa lui Dumnezeu a păcatelor ascunse. Păcate din acestea pot fi voia personală şi mîndria.

În sfîrşit, să mai amintim în acest context un verset despre care s-a mai vorbit: 1 Ioan 5.14-17. Aici ne este dată în primul rînd promisiunea că rugăciunile care sînt după voia lui Dumnezeu vor fi ascultate precis, chiar dacă este vorba de un frate care a făcut un păcat prin care viaţa lui este în pericol. Este de la sine înţeles că aici, înainte trebuia mărturisit păcatul. Dar se vorbeşte de păcat care duce la moarte, pentru care, potrivit voii lui Dumnezeu nu mai este cazul să te rogi. Ce vrea să spună aceasta?

Un exemplu de păcat care a dus la moarte găsim în istoria lui Anania şi Safira în Faptele Apostolilor 5 şi altul în locul deja amintit în 1 Corinteni 11.30. Se poate întîmpla ca unii copii ai lui Dumnezeu în viaţa lor să necinstească pe Tatăl lor atît de mult, încît mîna Lui plină de mustrare să îi ia de pe acest pămînt prin moarte. Aici este vorba de moartea trupească, şi nicidecum de condamnarea veşnică. Cît de serios este că într-un asemenea caz rugăciunea pentru vindecare nu este după voia lui Dumnezeu!

Cuprindem în trei puncte cele spuse în acest capitol:

1. Dumnezeu, care este stăpîn peste viaţă şi peste moarte poate vindeca oricînd intr-un mod minunat pe bolnavi, fără intervenţie omenească. Însă cu încredere în Dumnezeu putem să ne folosim şi de cunoştinţele medicale.

2. Daruri ale harului de vindecare nou testamentale au fost date de Dumnezeu la începutul Ekklesiei (Bisericii) unor unelte alese, ca o dovadă a puterii Sale pentru necredincioşi. Aceste vindecări erau semne ale lui Dumnezeu care nu presupuneau credinţă la cei vindecaţi.

3. Rugăciunea credinţei prin „presbiterii adunării" poate şi astăzi să fie făcută într-o formă asemănătoare pentru bolnavii care doresc aceasta, dar trebuie clarificat dacă nu sînt păcate ascunse.

clickbible.org